

Enheten för naturvård

Morakärren SE0110135

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-16049-2017

Namn	Morakärren	Areal	9,3 ha
Natura 2000-kod	SE0110135		
Kommun	Nynäshamn		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
9080	*Lövsumpskog	3,9	42

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Morakärren

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljön nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-16049-2017

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade livsmiljön. I Morakärren är det prioriterade livsmiljön lövsumpskog, 9080. Det är också det enda utpekade naturvärdet för området. I närområdet finns det gott om mindre lövsumpskogar, dock inga inom skyddade områden.

Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av formellt skydd och/eller avtal, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

Bevarandemål för Morakärren

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

*Lövsumpskogar (9080)

- Arealen lövsumpskogar ska vara minst 3,9 hektar.
- Skogen ska ha en varierad åldersstruktur och artsammansättning med inslag av gamla och grova träd, främst klibbal men även björk och gammal gran samt grov hassel.
- Skogen ska domineras av klibbal av varierande ålder med inslag av gamla träd, död ved i olika former och nedbrytningsstadier och alsocklar.
- Grundvattenytan ska variera och vara hög under större delen av året.
- Lövsumpskogen ska vara opåverkad av dikning eller dämning.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel strutbräken, missne, dvärghäxört, källgräsmossa, dunmossa och mindre hackspett, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Morakärren är beläget öster om Moraviken, i Nynäshamns kommun. Lövsumpskogen ligger i en svacka nedanför en grundvattenförande isälvsavlagring, vilket innebär att näringsrikt grundvatten tränger upp på flera ställen och bildar flera källor och små bäckar, som så småningom rinner samman i en bäck som mynnar ut i Moraviken. I den nedre delen av kärret skär bäcken stundom djupt ner i marken.

Det finns ett antal grävda diken (tillhörande före detta tallbeskogad åkermark) i omkringliggande marker, bland annat sydost om området. Även öster om Natura 2000-området, strax nedanför bebyggelsen (före detta skolan), finns grävda diken som kan ha en viss dränerande effekt. De grävda dikena i områdets östra kant tycks ännu inte ha påverkat sumpskogen i negativ bemärkelse. Antagligen beror detta på den för närvarande rika tillförseln av grundvatten. En kraftledningsgata sträcker sig igenom objektet i nord-sydlig riktning.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-16049-2017

Spår av avverkningar finns i sumpskogen som troligtvis härrör från tiden kring andra världskriget. Ju längre västerut man kommer i området finns spår av mänsklig aktivitet. Strax intill den väg som sträcker sig utmed Moraviken finns ett grävt dike som härrör från tidigare vägförbättringsåtgärder. Äldre vägtrummor (i cement) som har bytts ut mot plaströr ligger kvar i objektet. En avverkning av lövskog (främst asp) har skett nedströms, strax intill bäcken. Ett mindre parti av den avverkade lövskogen ligger inom Natura 2000-objektet.

Lövsumpskogen är huvudsakligen genomsilad mark med inslag av delvis gammal gran och björk. Klibbal, ofta med sockelbildning, förekommer inom hela objektet. I bottenkiktet är artrikedomen stor bland mossor. Även kärlväxtfloran är förhållandevis artrik med till exempel de typiska arterna strutbräken, missne och dvärghäxört.

Spår av vildsvin saknas i området. Fågellivet är relativt okänt inom området. Vid besöket (maj 2005) noterades bland annat svarthätta, trädgårdssångare, härmsångare, göktyta och även den typiska arten mindre hackspett.

Området bedömdes tillhöra klass 1 i samband med länsstyrelsens våtmarksinventering 1995.

Beskrivning av livsmiljöer

*Lövsumpskogar (9080)

Inom Natura 2000-området Morakärren utgörs livsmiljön av ett avlångt kärr i väst-östlig riktning där grundvattnet står nära marken. Lövsumpskogen består av ett utvecklat klibbalkärr. Flera av klibbalarna har sockelbildning. Andra trädslag inom objektet är hägg, björk och gran. Här och var finns rönn och sälg. Stundom är granen gammal, framförallt i objektets centrala del. De senast åren har ung gran expanderat inom objektet. I buskskiktet finns framförallt hassel.

I fältskiktet förekommer de typiska arterna bäckbräsma, missne, dvärghäxört, strutbräken och gullpudra men även ek- och hultbräken, kärtistel, kabbeleka, ornbär och springkorn. Det sällsynta gräset skärmstarr finns inom Natura 2000-områdets östra del.

I bottenkiktet förekommer palmmossa, praktsidemossa, thujamossa och de ovanliga mossorna källgräsmossa och dunmossa som även är typiska för naturtypen (områdets östra del). Källgräsmossan indikerar generellt artrika miljöer och dunmossa indikerar miljöer med konstant källpåverkan och hög luftfuktighet. Bland lavar förekommer gammelgranslav på äldre granar och på hassel finns skriftlav.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-16049-2017

Död ved finns inom vissa områden. Framförallt rör det sig om högstubbar och lågor. Områdesvis handlar det om ca 5 kubikmeter död ved/ha. En del av lågorna har direktkontakt med den fuktiga marken. Ett 25-tal träd, framförallt gran, har blåst omkull i samband med stormen 8-9 januari 2005.

Objektet har mycket höga värden knutna till den artrika sumpskogen.

Utvecklingsområden

I området finns partier som har potential att utvecklas till Natura 2000-livsmiljö. I dagsläget finns dock inte de för livsmiljöerna utmärkande strukturer och processer i tillräckligt hög utsträckning.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

***Lövsumpskog (9080)**

- Avverkningar i eller i anslutning till ett objekt, transporter, markberedning, dikning och annat som förändrar hydrologin.
- Invandrande gran kan vara ett hot för lövträden.
- Markexploatering i området eller strax intill. Området kan förstöras genom utfyllnad, uppläggande av muddermassor, väg- och ledningsdragningar, bebyggelse, nydikningar, täkt (t.ex. vattentäkt), avlopp- och infiltrationsanläggningar, etc.

Bevarandeåtgärder med tidsplan**Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom delar av Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-16049-2017*Behov av ytterligare reglering**För att säkerställa gynnsam bevarandestatus kan formellt skydd i någon form behöva utredas vidare.*

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Morakärren. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
*Lövsumpskogar (9080)	<i>Gallring/avverkning av ung gran i lövsumpskogen med jämna mellanrum.</i>	Vid behov.
	Möjligheten att lägga igen diken bör utredas vidare.	Omgående.

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Lövsumpskogar (9080)	Ej gynnsamt

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1983. Naturvårdsprogram för Stockholms län.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1995. Våtmarksinventering i Stockholms län. Objekt 10I 0C 02.

Nynäshamn kommun. *Naturkatalogen*.Skogsvårdsstyrelsen, 1997. *Nyckelbiotopsinventering*.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-16049-2017**Karta**

Livsmiljöernas sifferkoder i kartan och dokumentet är korrekta liksom namnen i dokumentet. Livsmiljöernas namn i kartan kan dock vara felaktiga.

